

Skolelederens skriftlige beretning ved generalforsamlingen på Kolding Friskole, torsdag d. 23. marts 2017.

Indledning

”En sø med en båd og en måge.
En olding, der maler en låge.
En bus der passerer en rose.
En frø standser op ved en mose.
En rødternet dug på en snor.
et barn lægges frem på et bord.

En dreng dumper ned fra en stige
og gribes straks af en pige.
En myre ta’r mål til en tue.
En hoppe forfølger en flue.
En fodbold der rammer en and
som vælter og råber på vand.

.....

Jeg sænker min kikkert og ser
at alle de adskilte dele
hænger sammen som et hele
Der kan blive til endnu mer`,
Jeg synger, mens solkuglen bunder:
Gid jorden aldrig går under!

(Uddrag fra ”Udsigt i kikkert” af Benny Andersen)

De store linjer og detaljerne

Det er tid til at gøre status og jeg vil gøre det med udgangspunkt i Benny Andersens digt om at se på det hele og hvordan tingene hænger sammen og samtidig lave nedslag i tiden og sætte kikkerten for øjet for at præsentere detaljerne. Vi skal se på de store linjer for at minde hinanden om alt det, der lykkes og virker – og for tydeliggøre, hvorfor vi gør, det vi gør. Og vi skal kigge på detaljerne for at få øje på, hvordan skolens værdier lever i hverdagen.

Der er gået et år siden vi var her sidst, - og også i det forgangne år er debatten og diskussionen om skolen generelt gået lystigt, - bl.a. om rimeligheden i friskolens økonomiske og lovmæssige grundlag også set i lyset af, at tilskuddet til at drive fri skole for er steget 2017 fra 73% til 75% med virkning fra 1. januar 2017. Det er sådan set godt for os med flere penge i kassen, men det forstærker samtidig kritikken af friskolerne, der bl.a. går på, at vi ikke løfter det sociale ansvar i samme grad som folkeskolerne er nødt til. Jeg forstår baggrunden for kritikken og diskussionen, men med lange ventelister er det typisk forældre med overskud, der tidsnok får deres børn meldt ind på her på friskolen. Det giver os anledning til at overveje, om det er

muligt at skabe pladsen til børn fra de familier, som først kommer senere i gang med skolevalget for deres børn af flere forskellige mere sociale årsager. Det synes jeg er en udfordring.

Men vi kan også løfte vores sociale ansvar på andre måder. Af regnskabet for 2016 kan man se, at vi ligger højt i den såkaldte sociale klausul, som dækker over, at vi igen har skabt plads til medarbejdere i vores fællesskab, som er i flexjob, jobtræning eller anden ordning. Vi har ydermere fokus i den kommende tid på at bygge bro til vores nærområde og by for på den måde at lære vores børn om medborgerskab, mens vi kan give ny værdi og mening for borgere med forskellige behov og udfordringer. Det er også at tage ansvar for andre Mere herom lidt senere i beretningen

Medarbejderne

Skolens vigtigste ressource er medarbejderne, - ingen god skole uden dygtige og engagerede medarbejdere. Når vi derfor retter kikkerten mod skolens medarbejderstab, så har vi også grund til at være glade og stolte. Det siger jeg også, fordi jeg faktisk ved noget om dem allerede. Jeg prioriterede at nå en runde med alle medarbejdere i sensommeren kort efter jeg kom til skolen for bl.a. at få indtryk af, hvad den enkelte særligt brænder for i sit arbejde her, - hvad er det, der giver "kick" og motivation. Derudover har jeg gennemført MUS-samtaler med alle lærere her i februar og marts, hvor jeg forinden har været på klasseobservation i undervisningen for samtalerne. Jeg har haft lejlighed til at se deres praksis og drøfte den med dem, og det jeg har set er godt og sikkert håndværk! Den nylige trivselsmåling underbygger dette på bedste vis.

Vi har sat fokus på uddannelse af en læsevejleder på Kolding Friskole, idet Sidsel er i gang med en diplomuddannelse heri. Opgaven er hidtil dygtigt blevet varetaget af Gitte, - og fremadrettet kan vi altså lægge yderligere styrke i indsatsen med læseindlæringen.

Motion og bevægelse i skolen er vigtigt og godt, - og Lotte er den, der særligt hjælper os med at holde dette fokus. Hun er også i gang med en diplomuddannelse omkring netop bevægelse i skolen. På vores ugentlige møder har vi et fast "break" med inspiration og ideer til små, hurtige aktiviteter, der tilfører ny energi og luft til hjerne og krop.

Mange medarbejder har også været afsted på dagskursus-basis for at søge ny indsigt i fx. nye prøveformer, faglige forhold eller de opgaver de hver især varetager.

Vi har også i den forgangne tid interesseret os for skolens APV – Arbejdspladsvurdering. De forhold vi arbejder under på friskolen skal naturligvis være i orden og det kan vi også sige, at de er. Det har alligevel vores bevågenhed, hvordan ikke blot det fysiske, men også det psykiske arbejdsmiljø er. Vi forsøger på den måde at forebygge og afhjælpe, at de pressede situationer man kan komme til at stå i som medarbejder ikke udvikler sig til og sætter sig hos den enkelte med stress og længerevarende sygefravær til følge. Heldigvis ser trivslen blandt medarbejderne ud til at være rigtig god, men det er ingen selvfølge.

Traditioner og fornyelse

Inden så længe skal vi sige farvel til et par dygtige og engagerede lærere, som i mange år har præget dette sted med faglighed og personlighed. Jørgen stopper nu til sommer og til jul skal vi hilse af med Christian, og de tager en del af deres viden om stedet her med sig. Derfor har det mit fokus i det generationsskifte, som vi er i gang at få alle inddraget i en proces, hvor depechen bliver givet videre til os andre, så vi på en og

samme tid kan holde værdier og traditioner i hævd og forny os sammen. Det var også den opgave bestyrelsen ansatte mig på – og jeg synes, det er en fantastisk spændende opgave! Ansættelse af afløserne er derfor en af de meget spændende opgaver en ny bestyrelse meget snart skal være med til.

Traditionen tro har der også i det forgangne år været afholdt "Musik i Skoven" og "Julestue" og jeg må sige, at det er enestående og fantastisk at mærke den opbakning og det engagement I forældre viser ved disse lejligheder. Her udleveres noget af friskolens store potentiale, fordi vi mener, at det er gennem opgaver, at vi knyttes til og forpligtes på skolens fællesskab. Opgaverne og arbejdet føles måske særligt forinden som en sur tjans, der bare skal overstås, - men hvis vi hæver blikket og tager kikkerten væk, så holder vi fast i det, fordi vi ved, at det binder mennesker sammen, når de har løst en opgave sammen. Når vi har gjort noget sammen for andre end os selv, - det er et forpligtende fællesskab.

Fornyelsen kommer ikke alene ved at nye folk kommer til, men tydeligt er det, at jeg som ny skoleleder alligevel forstyrres i kraft af, at jeg ikke er ligesom Knud og gør ligesom ham. Og det var jo heller ikke meningen! Vi holder fællesmøder sammen på en anden måde, - ja, det har jeg i hvert fald fået at vide, at vi gør. Mange af de ting, der skal tages fat om er jo de samme som tidligere, men måden, vi arbejder med en sag på, er også vigtig. Det gør vi for at "ryste posen" lidt og give nye eller andre stemmer, vinkler og meninger plads. For når vi mødes, så skal vi have noget konstruktivt og fremadrettet for kikkertsigtet.

Et konkret og helt aktuelt nyt tiltag på skolen er Projekt Medborgerskab, som vi for alvor tager hul på allerede i morgen med en fælles pædagogisk dag for alle medarbejdere. Vi skal på vandring gennem byen og undervejs besøge forskellige institutioner og mennesker for at søge inspiration til at etablere partnerskaber mellem eleverne og borgere i vores nærområde. I løbet af det kommende skoleår er det så meningen, at disse partnerskaber skal kaste aktiviteter/arrangementer af sig enten her på skolen eller et sted i byen. Vi ønsker bl.a. hermed at give vores elever oplevelser med at skabe ny mening og værdi for andre mennesker i andre livssituationer.

På listen over nye tiltag på skolen må naturligvis også stå "Tidlig skolestart". Kolding Friskole er med indgangen til april i år som den sidste skole i kommunen i stand til at tilbyde de kommende 0. klasse børn 3 måneders samvær og aktiviteter i vores flotte nye Hestestald. De involverede forældre og børn har netop været samlet til information om indhold og rammer, - og også her oplever vi en meget stor og positiv opbakning til stedet og glæde over de fantastiske muligheder vi kan give her for et godt børneliv, leg og læring.

Elevernes færdigheder og trivsel

Beretningen her skal også tjene som skolelederens årlige evaluering af den samlede undervisning, sådan som det kræves fra ministeriel side i forhold til evaluering og offentliggørelse.

Igen i år har trivselsmålingen vi gennemførte i begyndelsen af marts vist os, at elevernes trivsel er rigtig god. Undersøgelsen giver os et klart indblik i, hvordan eleverne opfatter deres egen trivsel og arbejdsindsats. Vi får deres syn på arbejdsmiljøet i klassen, på deres klassekammerater og på undervisningen. Samtidig med at jeg naturligvis er opmærksom på, at eleverne ikke fortæller os alt, glæder det mig meget at se disse resultater. Vi har grundlag for at sige, at vi har en rigtig god skole!

Resultaterne er overordentlig positive: 97% af eleverne i 3.-9. klasse giver udtryk for at de har det rigtig godt eller godt i skolen generelt. 92% har det godt eller rigtig godt i timerne og hele 95% siger det samme

om frikvartererne. Næsten alle elever blandt 3.-9 har mange venner både i klassen og rundt på skolen. Det giver tryghed for den enkelte i hverdagen og bagvedliggende årsag til gode faglige resultater og fremgang for den enkelte elev. Undersøgelsen viser os også de få tilfælde, hvor der er grund til bekymring og ekstra opmærksomhed på enkelte elever, - i mange tilfælde er den indsats allerede i gang. Her ønsker jeg også at fremhæve, hvordan 96% af eleverne giver udtryk for at lærerne bidrager godt eller meget godt både til at de bliver dygtigere og til generel trivsel på skolen.

Trivselsundersøgelsen blandt de yngste er også meget opløftende læsning. Her er det ikke muligt at opgøre så meget i talstatistik, men 43 af 58, altså 75 % svarer ja uden forbehold, når de bliver spurgt om de glæder sig til at skulle afsted i skole. Mange fortæller, at det særligt er det at skulle hen til vennerne på skolen, der betyder rigtig meget.

Vi har i efteråret haft fælles opmærksomhed på evalueringsformer og betydningen af, at synliggøre resultaterne af undervisningen. Den enkelte lærer har frihed til at vælge sine egne evalueringsformer ud fra en vurdering af klassen, eleverne og faget. Heri indgår brugen af forskellige faglige test. I fællesskab vil vi fremadrettet sætte mere fokus på udvalgte fag eller aktiviteter, som vi sammen ønsker at belyse og lære nyt om.

Dialogen mellem lærer, elev og forældre er fortsat krumtappen i vores arbejde, hvor efterårets skriftlige udtalelser i 3.-9. klasse fra alle lærere indgår som et væsentligt og systematisk redskab. De mange elevarbejder og produkter i forskellige fag indgår også i vores vurdering af elevens faglige udvikling. Karakterer gives første gang i foråret i 8. klasse og herefter regelmæssigt som evalueringsværktøj bl.a. forud for tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i 9. klasse.

Vores ambition er naturligvis, at alle elever skal have de bedste forudsætninger for læring og udvikling. Vi lægger vægt på en meget bred vurdering af elevernes fremgang og udbytte gennem ikke blot timerne, men fx. også i frikvarterne, på motionsdagen, ved "Musik i Skoven" og i udstillingerne på skolen. De fantastiske og farverige engle, som hænger omkring mig på kontoret og ligeledes de eksotiske fisk i hallen er eksempler på flotte resultater af arbejdet i p-fag. For de ældste sættes der i stedet tal på ved FA-prøverne i skolens forskellige fag, - fine resultater som kan ses på skolens hjemmeside og i revisionsrapporten.

Fællesskabet

Vi lever i en tid, hvor det nemt kan blive mig før dig. Vi er præget af tidens strømninger og tendenser, som dyrker det individuelle, konkurrencen og materielle værdier. Derfor er risikoen for kikkertsyn stor, og derfor er det ekstra vigtigt, at holde fast i værdierne omkring et fællesskab, hvor vi forpligter os på hinanden. Det er det vi ønsker på Kolding Friskole; - at vi også løfter blikket fra vores eget og mod hinanden. Vi ønsker det ikke kun, fordi vi skal have det til at passe med en flippet regnbue på gavlen af Keglebanen. Vi gør det heller ikke, fordi inklusion er blevet et nøgleord i skoleverdenen. Nej, vi gør det først og fremmest, fordi vi tror, at det også i fremtiden vil være afgørende, at mennesker kan finde fælles løsninger på fælles udfordringer/problemer. Det kræver, at vi fortsat ser det at lytte til andre og være nysgerrige på andre og deres vinkler og virkelighed er en afgørende kvalitet, som fremelskes i stærke, velfungerende fællesskaber med plads til den enkelte. Vi skal fortsat sætte handling bag ordene om, at vi hylder mangfoldigheden.

Og det fællesskab har det godt! Vi er rigtig gode til at tage imod nye medlemmer i flokken, - også den nye skoleleder kan bekræfte det. Nye vikarer siger det samme, og gæster i huset oplever umiddelbart husets

rummelige, åbne tilgang til mennesker. Den nysgerrighed og appetit på verden rummer stor værdi, og som vi på den måde viser og udlever og ikke bare taler om betydningen af. Det er en stor styrke, som vi aldrig må tage som en selvfølge.

Den føromtalte trivselsundersøgelse afspejler en grundlæggende tillid og tryghed hos den enkelte på skolen, men den kommer også til konkret udtryk, når vi klæder os ud til fastelavn. Jeg tør godt lege med og være med, fordi trygheden er på plads. Denne tryghed afspejles også blandt medarbejderne, som også går ind i legen – det synes jeg er en meget stor kvalitet, som langt fra findes alle steder i skoleverdenen.

Vi styrker fællesskabet, når vi synger sammen og lader os rive med af gode fortællinger på morgensamlingerne, - det er et afgørende pulsslæg i friskolens liv, som vi til stadighed må værne om og udvikle. Vi har netop snakket med hinanden om disse morgensamlinger, værdien af dem og den store betydning de har for fællesskabet og skolen. Vi har en fælles forståelse og en vilje til at gøre disse stunder særlige, oplivende og nærværende.

I vores temauge før vinterferien havde vi fællesskab som overskrift, og her vægtede vi tiden til processen i meget forskellige gruppeaktiviteter, med den mulighed for styrkelse af relationerne på tværs af klasserne, der ligger heri. Vi gjorde os også i den uge erfaringer med skoledage uden mobiltelefoner, og det gav flere positive kommentarer fra elever – og ikke kun de forventelige protester. Det er et felt vi i den nærmeste fremtid vil se nærmere på.

Jeg synes også, at det er vigtigt at nævne, at vi fortsat fast sætter mødetid af til fælles af have fokus og kikkertsigte på enkelt elever i klasserne, - på deres trivsel og den bekymring, som fra tid til anden dukker op. Vi har derudover også brugt tid på at samle ny viden omkring elever med særlige behov og udfordringer ved at invitere fagpersoner med indsigt med til vores møder, når det fx. handler om børn i autismspektret.

Skovkanten

Af meget gode grunde synes børnene, at det er dejligt at være i Skovkanten om eftermiddagen, - det afspejles også i de svar, vi har fået gennem trivselsundersøgelsen. Her er god voksenstøtte, valgmuligheder, traditioner og rutiner, som giver mange muligheder for det enkelte barn. Medarbejderne omkring Skovkanten lægger sig i selen for at skabe disse rammer og muligheder, - pandekager på bål, hårfletning, cykelværksted, bondeskak og meget, meget mere. Det er tydeligt, at børnene hygger sig og kan få dette særlige rum, hvor de kan få lov at "slippe" lidt for alle de voksnes planer, - frirum! Jeg tænker tit, når jeg ser på dette, at jeg ville ønske, at mine egne børn havde haft disse omgivelser at vokse i. Jeg er sikker på, at det også samtidig er medvirkende til elevernes gode trivsel i skoletiden.

De fysiske rammer – byggeri.

Hestestalden står nu færdigrenoveret og klar til at tage imod børnene i tidlig skolestart fra 1. april. Vi har bygget om for opsparede penge, så det belaster ikke driften fremadrettet. Vi har fået nogle meget flotte rammer til ikke blot tidlig skolestart, men naturligvis også til Skovkantens aktiviteter om eftermiddagen.

Til sommer tager vi fat på Keglbanen indvendigt, - de nødvendige tilladelser og aftaler er ved at være på plads. Her skal skabes endnu bedre rammer for undervisning og aktiviteter omkring musik og p-fag – det musik-kreative. Konkret betyder det, at vi umiddelbart efter Musik i Skoven rydder huset for inventar og

materialer, og her kan vi allerede annoncere, at vi inviterer til endnu et arbejdsfællesskab omkring denne opgave, således at håndværkerne kan rykke ind mandag morgen efter Musik i Skoven.

Ved indgangen til Hestestalden, Keglebanen og køkkenet er der blevet opsat små skilte med navnene, der refererer til lokalernes tidligere anvendelse. Ved køkkenet hænger således skiltet med Skovrestauranten, således at vi også fremadrettet bliver mindet om den lille historie i skolens store historie.

Overordnet har vi nogle rigtig gode rammer at drive skole i.

Fri skole forpligter!

Under denne overskrift er det mit ønske, afslutningsvist at udpege noget af friskolens særlige DNA, - og dermed samtidig en væsentlig forklaring på, hvorfor vi lykkes, med det vi gør.

I januar var jeg på lederkursus i Vingsted sammen med skoleledere fra frie skoler i hele landet. Jeg deltog der i en workshop, hvor jeg sammen med 9 andre skoleledere skulle udarbejde 12 teser om friskolens rolle i samfundet. Det var en fantastisk interessant og inspirerende oplevelse, og det kom, der konkrete udsagn – teser ud af. De kan se på hjemmesiden www.12teser.dk

Heri ligger et helt foredrag, men en ting vil jeg gerne fremhæve er friskolens mulighed og praksis, som giver børn lov til at være børn, - flere frirum til udfoldelse uden en konkret eksamenshorisont. Det er bl.a. vores vægtning af det musisk-kreative jeg her tænker på. Og tanken med teserne er netop at være en stemme i tiden, – medlevende og konstruktiv kritisk. Fordi fri skole forpligter. Der er stort behov for at fastholde en stemme i debatten om, at skole ikke alene lykkes som et resultat af stigende fokus på målstyring og dataindsamling. Skole handler om meget andet – som ikke kan måles og vejes en til en.

Friskolen skal være håbets skole, - hvor trygheden er så stor, at vi tør vove noget og sætte os selv i spil med risikoen for at fejle. Vi skal turde åbne os mod omverdenen, - både den nære og den fjerne, - og invitere den indenfor, som de medborgere vi hver især er.

Vi skal fortsat synge rigtig mange sange sammen, fordi som Benny Holst skriver i sin sang til sin bedstemor Julie: "Det er nemmest at holde et folk i skak, som slet ingen sange har!". Hos os skal fortællinger have en central plads i klassen og i fællesskabet. Her skal vi holde fast i de årelange erfaringer, der viser, at vi sagtens kan stå mål med resultaterne på andre skoler, fordi vi gør, som vi gør. Og det er det helhedsbillede jeg gerne vil have til at stå her til sidst.

Tak!

Afslutningsvis skal der lyde en stor tak til alle som har hjulpet mig i gang her på skolen, - tak til medarbejdere hele vejen rundt, - og særligt tak til dig Bente – du har været og er en uvurderlig hjælp for mig i mit arbejde med at komme ind på livet af den her skole. Tak til bestyrelsen for samarbejdet så vidt, - nu kommer nye snart til. Tak for opmuntringer og skulderklap – men også tak for en ærlig kritik på sin rette plads!